

Gemeente Epe

**COLLEGEPROGRAMMA
2018-2022**

“Sociaal, duurzaam en verbindend!”

Inleiding

De raad heeft op 14 mei 2018 het coalitieakkoord vastgesteld. Het akkoord geeft de speerpunten van beleid aan voor de komende bestuursperiode met een nadere toelichting die richting geeft aan de verdere uitwerking. Bij de speerpunten van beleid zijn prestatieafspraken geformuleerd met als doel deze uiterlijk in het voorjaar van 2022 gerealiseerd te hebben. In het collegeprogramma geven wij aan hoe wij de prestatieafspraken uit het akkoord verder willen uitwerken. De basis voor het collegeprogramma vormt het coalitieakkoord. Vandaar allereerst een korte samenvatting van het coalitieakkoord.

“Sociaal, duurzaam en verbindend!”

Dat is het motto voor deze bestuursperiode en verwoord in het kort de ambitie.

Voortbouwen op de lijn die de vorige bestuursperiode is ingezet en waaraan toekomstgericht nu nieuwe impulsen geven.

Sociaal en duurzaam betekent hier dat je in onze gemeente nu en in de toekomst op een prettige manier kunt wonen, werken en actief kunt zijn in je vrije tijd. Een gemeente zijn waar je naar elkaar omkijkt en je actief inzet voor je woon- en leefomgeving, ook voor toekomstige generaties. Voor bezoekers betekent het een aantrekkelijk verblijf bieden.

Verbindend door samen met inwoners, maatschappelijke partners en bedrijven te investeren in de samenleving. Dat vanuit een open en transparante houding. Met elkaar zichtbare stappen maken, vertaald in concrete acties.

Gemeente Epe: Krachtig en vitaal

Deze gemeente is uniek vanwege haar natuur, landschap en cultuurhistorie en heeft vier dorpen met ieder een eigen identiteit. Dit behouden en daar waar mogelijk versterken. Een krachtige en vitale gemeente blijven. Daartoe de maatschappelijke opgaven oppakken in samenwerking met zowel de gemeenten in de Cleantechregio Stedendriehoek als met buurgemeenten.

Uitdagingen / opgaven voor deze bestuursperiode

Voor de komende bestuursperiode zijn de volgende uitdagingen / opgaven aangestipt..

- o *Duurzame ontwikkeling*: Nederlands streven is energieneutraliteit in 2050. Dat betekent nu al maatregelen gaan nemen, o.a. op energiebesparing. Ook nadenken over maatregelen om de gevolgen van klimaatverandering, warmer en natter, op te vangen.
- o *Transformatie zorg en ondersteuning*: Het gaat na de overname van de rijkstaken nu om vernieuwing te realiseren in ontmoeting, ondersteuning en zorg. Met name om goede zorg en ondersteuning ook financieel uitvoerbaar te houden.
- o *Invoeren Omgevingswet*: Een nieuwe belangrijke wet met veel impact treedt naar verwachting deze bestuursperiode in werking. Belangrijke aspecten zijn het opstellen van een omgevingsvisie en het toepassen van inwoner-participatie daarbij. Het vraagt een groot aantal keuzes van het gemeentebestuur.
- o *Financieel solide*: Het financiële perspectief nu is hoopvol. Maar er zijn ook financiële risico's zoals de uitgaven in de zorg, voor onderwijshuisvesting, en voor groot onderhoud van accommodaties. Financieel gezond blijven vraagt toekomstgericht te blijven kijken en vroegtijdig anticiperen op nieuwe ontwikkelingen
- o *Bestuur en samenleving*: Maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen vragen en leiden tot een veranderende verhouding bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en de lokale overheid. Het vraagt een verdere doorontwikkeling van de ingezette lijn bij inwonerparticipatie, de dienstverlening en de rolinvulling van de overheid.

Inzet op vier thema's

In deze bestuursperiode krijgen de volgende vier thema's specifieke aandacht: vitale dorpen en buurtschappen, duurzame leefomgeving, duurzame economie en verbindende overheid.

Collegeprogramma

Met het collegeprogramma geven wij aan hoe we de prestatieafspraken willen gaan uitwerken. Per prestatieafspraken hebben wij beoogde resultaten/activiteiten geformuleerd. De uitvoering daarvan kan een meerjarig karakter hebben. Het volgen van de uitvoering gebeurt via de programmabegroting. Daar worden de beoogde resultaten/activiteiten als een vast onderdeel in het betreffende programma opgenomen. Per begrotingsjaar worden hierbij de activiteiten vermeld die uitgevoerd gaan worden. Het collegeprogramma richt zich op het realiseren van het coalitieakkoord (de prestatieafspraken). We willen de prestatieafspraken uiterlijk in het voorjaar 2022 gerealiseerd hebben.

Bij het opstellen van het collegeprogramma is uitgegaan van een realisatieperiode van 4 jaar. Rekening moet gehouden worden met externe omstandigheden die de uitwerking van de prestatieafspraken kunnen beïnvloeden. Het kan mogelijk leiden tot een eventuele bijstelling. Bij de perspectiefnota in het voorjaar wordt zo nodig daarvoor een voorstel gedaan.

Per speerpunt van beleid is in het collegeprogramma aangegeven welke portefeuillehouder verantwoordelijk is voor de uitwerking. In een aantal gevallen komt het voor dat bij de uitwerking van een speerpunt een andere portefeuillehouder een deel van de acties op zich neemt. Voor de concrete uitvoering van acties geldt de nadere concretisering van de portefeuilledeling zoals die op 22 mei jl. door het college is vastgesteld. Dat overzicht is als bijlage toegevoegd.

Leeswijzer

Zoals hiervoor al aangegeven vormt het collegeprogramma de concrete uitwerking van de prestatieafspraken uit het coalitieakkoord en is met een grijze achtergrond in dit document weergegeven. Voor de herkenbaarheid is de indeling van het coalitieakkoord aangehouden. Voor de verdere uitwerking krijgen de activiteiten een plek in de programma's van de programmabegroting. Per activiteit is aangegeven in welk programma deze activiteit terug te vinden is en in welk jaar we met de activiteit willen starten.

Ook is per activiteit aangegeven wie verantwoordelijk portefeuillehouder is. Daarvoor zijn de volgende initialen gebruikt: Ir. H. van der Hoeve MPA = HvdH; R.A.J. Scholten = RS; E. Visser = EV; Mw. C.M. de Waard-Oudesluijs Msc = LdW; Drs. B.J. Aalbers = JA.

College van Burgemeester en Wethouders,
25 september 2018

Thema 1: Vitale dorpen en buurtschappen

Coalitieakkoord		Collegeprogramma				
Adequate maatschappelijke voorzieningen						
Toelichting	Prestatieafspraken	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.
De inzet van vrijwilligers en verenigingen vraagt een goede ondersteuning en goede faciliteiten. Van belang zijn goede accommodaties op diverse terreinen zoals sport, welzijn en cultuur. Dichtbij mensen en verenigingen. Ook voor onderwijshuisvesting is dit van toepassing. Het streven is om in ieder dorp een schoolvoorziening te houden.	1. Er is inzicht in en een plan voor spreiding van onderwijs over de dorpen en de financiering van onderwijshuisvesting voor de toekomst.	1.1. Een samen met schoolbesturen en besturen van voorschoolse en welzijnsinstellingen opgesteld plan voor toekomstbestendig onderwijs in de dorpen en de financiering daarvan.	2018	Aandacht is er voor de combinatie met kinderopvang en eventuele samenvoeging van scholen tot integrale kindcentra en evt. combinatie met overige accommodaties.	EV	1
	2. Voor het uitvoeren van activiteiten door vrijwilligers en verenigingen is een adequaat gemeentelijk ondersteuningsaanbod.	2.1. Er is een adequaat ondersteuningsaanbod gerealiseerd voor vrijwilligers en verenigingen in de uitvoering van hun activiteiten.	2019	Aansluiting zoeken met vrijwilligerscoördinatiepunt en de ondersteuning bij het organiseren van evenementen. Een geactualiseerd subsidiebeleid maakt hier ook deel van uit.	JA	2
	3. Er is een integraal toekomstgericht plan voor accommodaties per dorp met aandacht voor multifunctioneel gebruik en financiering.	3.1. Een opgesteld integraal toekomstgericht plan voor accommodaties per dorp voor onder meer welzijn, cultuur en sport.	2019	Aandachtspunten zijn onder meer: rechtsvormen, financieringsvormen, samenwerking en efficiency tussen en bij accommodaties (waaronder schoolgebouwen), multifunctioneel gebruik.	JA	2
	4. Er is een stimuleringsregeling voor jeugd van 5 tot 18 jaar voor een financiële bijdrage in het lidmaatschap van een vereniging.	3.2. Er is gestart met de uitwerking van het plan. 4.1 Er is een stimuleringsregeling opgesteld voor jeugd van 5 tot 18 jaar voor het verlenen van een financiële bijdrage in het lidmaatschap van een vereniging. 4.2. De stimuleringsregeling is geïmplementeerd.	2019 2019 2019	Bij deze regeling is ook rekening gehouden met de wijze van uitvoering van de stimuleringsregeling.	JA RS RS	1
Zorg en ondersteuning dichtbij						
Toelichting	Prestatieafspraken	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.
Voor mensen die zorgvragen hebben, van jong tot oud, dient goed bereikbare hulp en dienstverlening aanwezig te zijn. De inzet is om, vanuit eigen regie en verantwoordelijkheid van mensen, dit dichtbij hen te organiseren en om maatwerk te bieden. Betrokkenheid van familie, buurt, vrijwilligers en mantelzorgers is onmisbaar en zij verdienen indien nodig ondersteuning.	5. Er zijn nadere afspraken gemaakt met maatschappelijke partners over het bieden van efficiënte en doelmatige zorg op maat mede in verhouding tot algemene voorzieningen.	5.1. Er vindt een integrale inkoop plaats van Individuele maatwerkvoorzieningen Wmo, Jeugd en Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen om doorgaande zorglijnen te kunnen realiseren.	2019	Er is een relatie met het Kindpakket. Een onderwerp uit de nota Armoede & Schulden 2017 – 2020. Het nieuwe rijksbeleid hierin meenemen.	LdW	3
	6. Continuering van ondersteuning van mantelzorgers.	5.2. Er zijn nieuwe algemene voorzieningen gerealiseerd in samenwerking met maatschappelijke partners.	2018		LdW	
		5.3. Instandhouden van een divers aanbod van (preventieve) activiteiten betreffende vrijwillige hulp- en dienstverlening.	2019		LdW	
	7. Er is een versterkte inzet op het voorkomen van zorg- en financieel gerelateerde problemen bij inwoners.	6.1. Instandhouden van een laagdrempelig steunpunt voor mantelzorgers.	2019		LdW	3
		6.2. Onderzoek naar een wenselijk ondersteuningsaanbod voor jonge mantelzorgers.	2019		LdW	
		7.1. De toegang naar zorg en ondersteuning is verbeterd door een intensievere samenwerking van betrokken partijen.	2019		LdW	3
		7.2. Er zijn meer preventief ingerichte voorzieningen waar inwoners dichtbij terecht kunnen voor informatie, advies, ondersteuning.	2019		LdW	
	8. Er is een samenhangende aanpak gericht op de integratie van statushouders/nieuwkomers en hun kinderen.	7.3. Instandhouden en versterken van de toegang van de gemeentelijke minimaregelingen: meedoenregeling, schoolfonds en het kindpakket.	2019		EV	10
7.4. Het realiseren van een gemeentelijk noodfonds voor ondersteuning van schrijnende situaties, die niet of onvoldoende in aanmerking komen voor andere regelingen.		2019	EV			
	8.1. Een geactualiseerde aanpak op de integratie van statushouders/nieuwkomers en hun kinderen.	2019	JA	3		

Goed leefklimaat						
Toelichting	Prestatieafpraak	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.
Van bewoners wordt een actieve bijdrage verwacht in de leefbaarheid voor de eigen directe woon- en leefomgeving. Inwoners werken samen aan een betere buurt. Gebiedsgericht werken draagt hieraan bij en krijgt een verdere ontwikkeling. Veiligheid en overlast vormen belangrijke aandachtspunten. De inzet hierbij ligt met name op actieve preventie gericht op het voorkomen van onveilige situaties.	9. Gebiedsgericht werken is volledig geïmplementeerd in de samenleving en binnen de gemeentelijke organisatie.	9.1. Er zijn gebiedsopgaven geformuleerd voor alle zeven gebieden binnen de gemeente	2018	Deze gebiedsopgaven bestaan uit opgaven op zowel het sociale als fysieke vlak. Trefwoorden zijn: integraal, maatwerk en inwonerparticipatie.	LdW	4
		9.2. De werkwijze van de gemeentelijke organisatie is afgestemd op het gebiedsgericht werken.	2019		LdW	4
	10. Er is een versterkte inzet op preventieve maatregelen voor tegengaan van overlast en onveiligheid in dorpscentra en wijken.	10.1 Veiligheid vormt een vast onderwerp in de gebiedsopgaven voor ieder gebied.	2019	Op het gebied van veiligheid betreft het onder meer de samenwerking van politie, woningstichting en toezicht en handhaving vanuit de gemeente. Er is een plan voor een gezamenlijke regionale aanpak van ondermijning (2018).	LdW	
		10.2 Bij de gebiedsopgaven vindt een integrale aanpak plaats vanuit de deelnemende partijen samen met de inwoners.	2019		HvdH	
	11. Toezicht en handhaving is verder versterkt door onder meer een effectieve samenwerking van partijen en samenleving in dorpscentra en wijken.	10.3 Er is een lokaal plan van aanpak voor ondermijning opgesteld.	10.4 Er zijn ondermijningsbeelden opgesteld.	2019	HvdH	HvdH
11.1 Toezicht en handhaving vanuit de gemeente neemt deel aan de integrale werkwijze binnen gebiedsgericht werken.			2019			
		11.2 De handhaving capaciteit is uitgebreid met een bestuursrechtelijke handhaver	2019	Betreft ondersteuning van BOA's bij de juridische afhandeling van hetgeen door hen is geconstateerd.	HvdH	8
Financiële middelen:						
De in de prestatieafspraken vermelde beleidsintensiveringen krijgen jaarlijks bij de begrotingsvoorbereiding een nadere uitwerking met daarbij een financiële vertaling. Op basis van de bestaande financiële inzichten is er voldoende financiële ruimte voor de diverse beleidsintensiveringen, zowel structureel als incidenteel.						

Thema 2: Duurzame leefomgeving

Coalitieakkoord		Collegeprogramma				
Prettig wonen						
Toelichting	Prestatieafspraken	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.
De samenstelling van de bevolking verandert. Naast vergrijzing ook langer zelfstandig thuis wonen met zorg, meer 1 en 2 persoonshuishoudens, arbeidsmigranten, statushouders. Dat vraagt een gevarieerd woningaanbod dat daarnaast ook rekening houdt met starters, betaalbare huurwoningen en levensloopbestendige woningen. Het aantal te bouwen woningen dient zo effectief mogelijk ingezet te worden.	<ol style="list-style-type: none"> Er is een toekomstgericht integraal woon-plan (incl. uitvoeringsagenda) waarin de diversiteit aan woonwensen inzichtelijk is gemaakt. Realiseren van een voldoende aanbod van goedkope/betaalbare woningen in de huur- en koopsector voor alle generaties. Ondersteunen van ideeën voor innovatieve woonvormen. Om het nijpende tekort aan woningen op te lossen is er extra inzet op het verkrijgen van meer te bouwen woningen voor onder meer starters, ouderen en wonen met zorg. 	<ol style="list-style-type: none"> Er is een visie op "compleet wonen" in Epe Met initiatiefnemers, corporaties en zorginstellingen zijn afspraken gemaakt om te bereiken dat de juiste woningen toegevoegd worden op de goede plek en voor de juiste doelgroep. Er zijn op locaties innovatieve woonvormen gerealiseerd. Er zijn regionaal afspraken gemaakt over een groter aandeel woningen voor Epe via de regionale Woonagenda. 	2018 2018 2018 2018	De visie is incl. wonen en zorg en geeft aan waar behoefte aan is in Epe. Experimentele locaties zijn nodig gericht op onder meer wonen-zorg en circulair- en energieneutraal bouwen. De regionale Woonagenda vloeit voort uit de visie/verordening van de provincie Gelderland en beschrijft de regionale thema's en opgaven. .	RS RS RS	5
<u>Specifieke aandachtspunten</u> - Er ligt een belangrijke focus op energiebesparing bij bestaande woningbouw en op energie neutrale nieuwbouw.						
Kwalitatief goed openbaar gebied						
Toelichting	Prestatieafspraken	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.
Het openbaar gebied dient toegankelijk en aantrekkelijk te zijn. Dit is van belang voor het leefklimaat, economie en toerisme. Dat vraagt goed onderhouden en veilige wegen, voet-, fietspaden/-routes. Het buitengebied vraagt een verstandige wijze van beheer en ontwikkeling. Klimaatverandering met meer regen en hogere temperaturen grijpt in op diverse onderdelen van onze leefomgeving en vraagt maatregelen voor waterberging, openbaar groen en bomen.	<ol style="list-style-type: none"> Afronden herinrichting dorpscentrum Vaassen. Kwaliteitsimpuls van de fysieke infrastructuur in dorpen en buitengebied, waaronder wegen en dorpsentrees. Stimuleren van fietsgebruik met ondersteuning van goede randvoorwaarden daarvoor zoals stalling, goede fietspaden/ fietsroutes, veilig oversteken. Inzicht in benodigde maatregelen om openbare ruimte beter aan te passen op klimaatverandering. Voor de implementatie van de Omgevingswet is een koersdocument vastgesteld en een plan van aanpak met daarbij behorende middelen. 	<ol style="list-style-type: none"> Van het centrumplan Vaassen zijn de fases 1 en 2 gerealiseerd (resp. oostelijk en westelijk deel centrum). Van het centrumplan Vaassen is het ontwerpplan voor de nieuwe inrichting van het Ireneveld (fase 3) opgesteld. Een opgesteld plan voor een aantrekkelijke inrichting van de dorpsentrees met een uitvoeringsprogramma. Actualiseren van het uitvoeringsprogramma wegen getoetst op veilig, comfortabel, toegankelijk en passend voor het gebruik. Continueren van het duurzaam en veilig inrichten van gebieden. Knelpunten voor fietsers in dorpen en buitengebied zijn in beeld en worden fasegewijs aangepast. Een opgesteld meerjarenprogramma om (recreatieve) fietspaden kwalitatief te verbeteren. Een ontwikkelde aanpak om fietsgebruik te stimuleren. Uitgevoerde analyse naar kansen voor maatregelen in de openbare ruimte die inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. Opgesteld uitvoeringsprogramma met maatregelen in de openbare ruimte die inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. Een opgesteld koersdocument waarin weergegeven hoe de Omgevingswet wordt geïmplementeerd. De omgevingsvisie is vastgesteld. Het opstellen van het omgevingsplan is gestart. 	2018 2019 2019 2019 2019 2019 2019 2019 2020 2019 2020 2018 2019 2021	Het gaat naast de ambitie ook om de wijze van participatie van inwoners bij de verschillende instrumenten.	RS RS RS RS RS RS RS RS RS RS RS	5 6 6 7 6 5
<u>Specifieke aandachtspunten</u> - Het onderwerp gemeentelijke begraafplaatsen met grafrecht voor onbepaalde tijd komt terug bij de actualisatie van het beleidsplan Begraafplaatsen gemeente Epe 2014-2019". - In aanvulling op de uitwerking van het toeristisch profiel "Epe 100% wildgarantie" wordt er gestreefd naar versterking met voorzieningen op het terrein van kunst en cultuurhistorie.						
Financiële middelen:						
De in de prestatieafspraken vermelde beleidsintensiveringen krijgen jaarlijks bij de begrotingsvoorbereiding een nadere uitwerking met daarbij een financiële vertaling. Op basis van de bestaande financiële inzichten is er voldoende financiële ruimte voor de diverse beleidsintensiveringen, zowel structureel als incidenteel.						

Thema 3: Duurzame economie

Coalitieakkoord		Collegeprogramma					
Ruimte voor bedrijvigheid							
Toelichting	Prestatieafspraken	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.	
Om ontwikkeling bij bedrijven en ondernemers mogelijk te maken zijn goede randvoorwaarden nodig, zoals goed ingerichte dorpscentra en moderne en voldoende bedrijventerreinen. Ook een goede regionale samenwerking is daarbij van belang. Toerisme speelt een belangrijke factor in de lokale economie. Evenementen kunnen het Eper toeristisch profiel versterken. Dat vraagt extra ondersteuning.	1. Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor bedrijven op bedrijventerreinen.	1.1. Een actueel bestemmingsplan voor bedrijventerreinen dat flexibiliteit biedt voor diverse vormen van bedrijvigheid.	2018	Uitbreiding met bedrijventerrein Eekterveld IV heeft prioriteit (economische visie).	RS	5	
<u>Specifieke aandachtspunten</u> - De Participatiewet vraagt maatschappelijke participatie van iedereen. Voor oudere mensen met een bijstandsuitkering de mogelijkheden bezien voor vrijstelling van de sollicitatieplicht indien zij een actieve bijdrage leveren aan vrijwilligerswerk in de gemeente.	2. Er is een pakket maatregelen om ondernemers te faciliteren in het starten en het vestigen.	1.2. De industrieterreinen in gemeente Epe zijn voldoende groot om aan de bestaande lokale behoefte te kunnen voldoen	2018		RS		
	3. Ondersteunen van het programma Veluwe-op-1 gericht op een kwaliteitsimpuls van het toeristisch product, waaronder vitale vakantieparken.	2.1. Er is een gemeentelijk ondersteuningsaanbod voor startende ondernemers.	2.1. Er is een gemeentelijk ondersteuningsaanbod voor startende ondernemers.		2019	EV	9
	4. Voor het organiseren van evenementen door vrijwilligersorganisaties en verenigingen is een gemeentelijk ondersteuningsaanbod.	2.2. De behoefte en mogelijkheden naar realisatie van een fysiek centrum van ondernemen (innovatieve broedplaats) worden onderzocht.	2.2. De behoefte en mogelijkheden naar realisatie van een fysiek centrum van ondernemen (innovatieve broedplaats) worden onderzocht.		2019	EV	
	5. Stimuleren van krachtige, (economisch) sterke dorpscentra.	3.1. Faciliteren en stimuleren van organisaties en bedrijven in de uitvoering van het regionale programma Veluwe-op-1.	3.1. Faciliteren en stimuleren van organisaties en bedrijven in de uitvoering van het regionale programma Veluwe-op-1.		2018	EV	9
		4.1. Er is een gemeentelijk ondersteuningsaanbod voor vrijwilligersorganisaties en verenigingen voor het organiseren van evenementen om de aantrekkelijkheid van de gemeente te bevorderen.	4.1. Er is een gemeentelijk ondersteuningsaanbod voor vrijwilligersorganisaties en verenigingen voor het organiseren van evenementen om de aantrekkelijkheid van de gemeente te bevorderen.	2019	EV	9	
		5.1. Uitvoering van het actieprogramma economische visie.	2018	EV	9		
		5.2. Ondersteuning leveren aan de uitvoering van het actieprogramma van ondernemers gericht op vitale dorpscentra.	2018	EV			
Stimuleren duurzame ontwikkelingen							
Toelichting	Prestatieafspraken	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.	
Een verdere verduurzaming vraagt ondersteuning op tal van terreinen vanuit een brede invalshoek. Het Gelders Energieakkoord met een belangrijke gemeentelijke voorbeeldrol en inzet op de twee tophema's energietransitie en circulaire economie vanuit de Cleantech Regio Stedendriehoek zijn van belang. Initiatieven vanuit de samenleving (inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven) verdienen ondersteuning.	6. Versterken van inzet op het stimuleren en ondersteunen van duurzaamheidsinitiatieven uit de samenleving.	6.1. Er is een op de doelgroep passende mix van maatregelen beschikbaar om duurzaamheidsinitiatieven uit de samenleving te ondersteunen.	2019	De insteek is dat Epe een evenredige bijdrage levert qua omvang programma en tijdsinzet aan de realisatie van de doelen van de regionale Agenda Cleantechregio t/m 2023.	EV	7	
	7. Bijdrage leveren aan maatregelen voortkomend uit de Agenda Cleantech Regio 2019-2023 gericht op een energie neutrale regio en gemeente Epe.	6.2. Inwoners en bedrijven zijn geïnformeerd en bewust gemaakt van het treffen van energiebesparende maatregelen.	2018		EV		
	8. Een actuele lokale visie, inclusief actieplan, op de brede invulling van duurzaamheid (circulaire economie/energietransitie).	7.1. De Agenda Cleantechregio 2019-2023 is vertaald naar een lokaal uitvoeringsprogramma voor de periode 2019-2023.	2019	Het betreft de invulling van korte termijn maatregelen.	EV	9	
		7.2. Het uitvoeringsprogramma is uitgewerkt.			EV		
		8.1. Visie op energietransitie is opgesteld met bijbehorend uitvoeringsprogramma en benodigd budget.	2019	Het betreft de invulling van lange termijn maatregelen.	EV	7	
		8.2. De bijdrage van de gemeente aan de Regionale Energiestrategie (2018-2023) is opgesteld	2018		EV		
		8.3. De bijdrage van de gemeente aan de Regionale Energiestrategie en Klimaatstrategie (2020-2030) is opgesteld	2020				
		8.4. Er is een gemeentedeekkend warmteplan opgesteld voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving inclusief uitvoeringsprogramma	2020		EV		
	9. Toezicht en handhaving is versterkt op het toepassen van duurzame energie en energiebesparing.	9.1. De handhavinginzet op het toepassen van duurzame energie en energiebesparing wordt geïntensiveerd op basis van een methodiek gericht op stimuleren en controleren.	2019	Het is aanvullend op de wettelijke uit te voeren taken.	JA	8	
Financiële middelen:							
De in de prestatieafspraken vermelde beleidsintensiveringen krijgen jaarlijks bij de begrotingsvoorbereiding een nadere uitwerking met daarbij een financiële vertaling. Op basis van de bestaande financiële inzichten is er voldoende financiële ruimte voor de diverse beleidsintensiveringen, zowel structureel als incidenteel.							

Thema 4:Verbindende overheid

Coalitieakkoord		Collegeprogramma				
Participeren van inwoners en organisaties						
Toelichting	Prestatieafspraken	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.
Het betrekken van inwoners, organisaties en bedrijven bij beleidsontwikkeling en –uitvoering vormt een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke werkwijze. Evenals de samenwerking tussen burgerinitiatieven en het gemeentebestuur. Een belangrijke basis ligt in de visie op de regisserende gemeente. Er vindt een actieve communicatie met de samenleving plaats.	<ol style="list-style-type: none"> Participatie van inwoners, organisaties en bedrijven bij beleidsontwikkeling en –uitvoering is standaard ingebed in de werkwijze van de ambtelijke organisatie. Voor een actieve communicatie met de samenleving zijn er voldoende instrumenten in het bereiken van doelgroepen en het verkrijgen van informatie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een geactualiseerd actieplan voor het toepassen van werkwijzen en instrumenten voor inwonerparticipatie. 2. Inwonerparticipatie is geborgd in de daarvoor in aanmerking komende werkprocessen. 2.1. Een uitgevoerd onderzoek naar een adequaat instrumentarium voor actieve communicatie met de samenleving. 2.2. De inzet van een actueel instrumentarium is geborgd in de organisatie. 	2019 2019 2019 2020	Het actieplan uit de notitie van de heidag van de raad vraagt een actualisatie danwel doorontwikkeling. Dit onderwerp vormt een onderdeel van de actualisatie van de gemeentelijke visie op communicatie.	HvdH HvdH HvdH HvdH	11 11 11 11
<u>Specifieke aandachtspunten</u> - De notitie "Inwonerbetrokkenheid en gemeentebestuur", als resultaat van de heidag van de raad over dit onderwerp, vormt een leidraad bij de uitwerking van het thema "Verbindende overheid".						
Modern openbaar bestuur						
Toelichting	Prestatieafspraken	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.
De gemeente dient een goede digitale dienstverlening te bevorderen met een juiste prijs-kwaliteit verhouding voor alle inwoners. Dienstverlening aan huis kan daarbij een onderdeel van het standaardaanbod zijn. Epe is en blijft een zelfstandige gemeente en zoekt de samenwerking met regio-/ buurgemeenten en partners. Het gemeentebestuur heeft een open en verbindende houding naar de samenleving.	<ol style="list-style-type: none"> Er is een modern Klant Contact Centrum waarin alle klanten volgens vastgestelde servicenormen zoveel mogelijk via digitale kanalen geholpen worden. Er zijn activiteiten ingezet om de verbinding tussen samenleving en gemeente (bestuur en organisatie) te verstevigen rekening houdend met ieders rol en de daarbij behorende verantwoordelijkheid. De implementatie van het lopende programma voor organisatieontwikkeling, gericht op de pijlers werknemers, werkproces. 	<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Een geactualiseerde visie op Dienstverlening inclusief servicenormen is opgesteld. 3.2. Een geactualiseerd implementatieplan KCC is opgesteld. 4.1 Een gerealiseerd actieplan om verbinding tussen samenleving en gemeente te verstevigen. 4.2 Het faciliteren van de uitwerking van de raadsagenda voor deze bestuursperiode. 5.1. Het programma voor organisatieontwikkeling is geïmplementeerd met als resultaat: <ol style="list-style-type: none"> de medewerkers zijn getraind invulling te geven aan een ondernemende, op netwerken en samenwerking gerichte organisatie de organisatie werkt procesmatig voor reguliere taken en projectmatig voor enkelvoudige opgaven het gemeentehuis is toekomstbestendig 	2019 2020 2019 2018 2019	Basis is de geactualiseerde visie op dienstverlening. De insteek is een gezamenlijk actieplan van raad en college (co-productie).	HvdH HvdH HvdH HvdH HvdH	11 11 11
<u>Specifieke aandachtspunten</u> - In deze bestuursperiode komen geen onderzoeken danwel voorstellen gericht op bestuurlijke en/of ambtelijke fusies met regio-/buurgemeenten. - De notitie "Inwonerbetrokkenheid en gemeentebestuur", als resultaat van de heidag van de raad over dit onderwerp, vormt een leidraad bij de uitwerking van het thema "Verbindende overheid".						
Financiële middelen:						
De in de prestatieafspraken vermelde beleidsintensiveringen krijgen jaarlijks bij de begrotingsvoorbereiding een nadere uitwerking met daarbij een financiële vertaling. Op basis van de bestaande financiële inzichten is er voldoende financiële ruimte voor de diverse beleidsintensiveringen, zowel structureel als incidenteel.						

Kader financieel- en belastingbeleid

Coalitieakkoord	Collegeprogramma				
Kader financieel beleid					
Toelichting	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.
<p>De meerjarenbegroting 2018-2021 en uitkomsten van de financiële verkenning (ambtelijke notitie maart 2018), vormen het vertrekpunt voor het te voeren financieel- en belastingbeleid voor de nieuwe bestuursperiode. Het anticiperend en risicomijdend financieel beleid uit de voorgaande bestuursperioden wordt gecontinueerd en op een aantal onderdelen aangevuld. De uitvoering van het beleid zal plaatsvinden op basis van een kritische houding gericht op vernieuwing, doelmatigheid en effectiviteit van het voorzieningenniveau.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uitgangspunt is een structureel sluitende begroting/meerjarenbegroting. 2. Bij gemeentelijke besluitvorming worden altijd (indien van toepassing) de financiële effecten en risico's in beeld gebracht. Bij deze beoordeling is aandacht voor de effecten op korte, middellange en lange termijn. Voor deze effecten wordt een passende dekking aangewezen. Er mag geen sprake zijn van een verschuiving van lasten naar de toekomst. 3. Besluitvorming over nieuwe uitgaven en inkomsten en/of uitbreiding van bestaande uitgaven vindt in principe plaats in het kader van de integrale afweging bij de perspectiefnota en de begroting/meerjarenbegroting. 4. Het gemeentelijk beleid m.b.t. risicobeheersing en weerstandsvermogen wordt uitgevoerd en geborgd in de gemeentelijke organisatie. Bij de uitvoering van de gemeentebegroting worden geen aanvullende/nieuwe risico's aan gegaan. Voor onvermijdelijke risico's worden tijdig incidentele en/of structurele buffers geraamd. 5. Een structurele raming voor onderuitputting van de geraamde uitgaven en een structurele raming voor onderuitputting van de geraamde inkomsten uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds worden aan elkaar gelijk gesteld. Hiervoor worden geen afzonderlijke ramingen meer opgenomen. 6. De gemeente beschikt over een reserve 'cofinanciering' waarmee samen met "derden" voorzieningen gerealiseerd kunnen worden, passend binnen de beleidsdoelen van het gemeentebestuur. 7. Uitvoering van gemeentelijke taken vindt plaats binnen het vooraf vastgestelde budget. Bij een (dreigende) overschrijding wordt in principe/in eerste instantie het beleid ter zake aangepast. Waar mogelijk wordt voorkomen dat nieuwe open einde regelingen worden aangegaan. 8. Uitgangspunt is dat externe financiering wordt vermindert en dat interne financiering (door reserves en voorzieningen) wordt versterkt. Doel is het verlagen van structurele rentelasten. Het beleid is gericht zijn op een schuldenvrije gemeente. 9. Positieve rekeningssaldi worden in eerste instantie toegevoegd aan de algemene reserve. Een surplus op de gemeentelijke reserves wordt in eerste instantie aangewend voor het dekken van eenmalige uitgaven en om te sparen voor (grote) toekomstige investeringen. 10. Bij de bepaling van de indexerings van de uitgaven in de begroting wordt uitgegaan van de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en de verwachte ontwikkeling van de loonkosten op basis van de CAO c.q. het Centraal Economisch Plan (CPB). Bij de rentekosten voor interne en externe financiering wordt uitgegaan van de rentevisie van De Nederlandse Bank, verhoogd met een risico marge. 11. De gemeente verstrekt in principe geen geldleningen aan of garanties voor door derden aangegeven leningen. Een uitzondering kan alleen worden gemaakt indien de specifieke omstandigheden of wetgeving (bijv. Wet HOF) hiertoe aanleiding geven. 12. Van het rijk/provincie ontvangen extra middelen voor beleidsintensivering worden in eerste instantie "geparkeerd" voor het betreffende beleidsterrein. Inzet van deze middelen in het begrotingsjaar wordt gerapporteerd in de voortgangsrapportage en/of integraal afgewogen in het kader van het opstellen van de begroting. 13. De uitvoering van de door het rijk gedecentraliseerde taken (Wmo 2007 en Wmo 2015-Jeugdzorg-Participatie) vindt in principe plaats binnen de hiervoor door het rijk beschikbaar gestelde (gekorte) budgetten (door vernieuwing, efficiency en samenwerking in de uitvoering). Binnen de voorliggende bestuursperiode zal jaarlijks bij de integrale begrotingsafweging beoordeeld worden in hoeverre handhaving van dit uitgangspunt nog haalbaar/wenselijk is. Voor het opvangen van de financiële risico's binnen dit beleidsveld is een specifieke structurele buffer in de begroting opgenomen en zijn egaliseringsreserves gevormd. 				RS	11

Kader belastingbeleid					
Toelichting	Beoogd resultaat/activiteiten	Start	Toelichting	Ph-er	PrBgr.
1. De woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) blijven onder het landelijk gemiddelde. 2. De belastingen, leges en rechten blijven waardevast door de tarieven in principe ¹ te verhogen met het inflatiepercentage. 3. Een evenredige tariefstijging of-daling bij de OZB en de forensenbelasting compenseert de jaarlijkse waardeontwikkeling als gevolg van de WOZ-herwaardering. 4. Een extra belastingverhoging kan noodzakelijk zijn voor bekostiging van beleidsintensivering op basis van het collegeakkoord en/of ter dekking van dreigende tekorten in de meerjarenbegroting. 5. De tarieven rioolheffing stijgen met de percentages uit het GRP. 6. De rechten ² zijn op het niveau van de verordening 100% kostendekkend. 7. De hondenbelasting wordt in deze collegeperiode afgeschaft. 8. De bouwleges worden 'vergroend' overeenkomstig de aanbeveling uit het rapport vergroening heffingen ³ . 9. Er vindt onderzoek plaats naar een robuuster en eenvoudiger systeem van toeristenbelasting, waarbij heffing naar de overnachtingsprijs het uitgangspunt is. Totdat daarover besloten is, stijgt het tarief overeenkomstig de inflatie per (veelvoud van) € 0,05. Dit wordt tijdig aangekondigd. 10. De opbrengst precariobelasting op kabels en leidingen wordt pas ingezet in begrotingsjaar T zodra de opbrengst over het jaar T-2 definitief vast staat en toereikend is. Die inzet betreft in elk geval een woonlastenverlichting van € 50 per huishouden.	7. De verordening hondenbelasting is ingetrokken. 8. De legesverordening is aangepast (vergroend). 9. Een uitgevoerd onderzoek naar een ander systeem voor toeristenbelasting, waarbij de recreatiesector wordt betrokken.	2018 2018 2019	1-6 en 10: Het beleid wordt jaarlijks toegepast en vindt zijn weerslag in de paragraaf lokale heffingen in de begroting en rekening en in de belastingvoorstellen.. In de programmabegroting 2019-2022 worden de financiële gevolgen verwerkt. Intrekking ingaande 2022..	RS	11

¹ Uitgangspunt is verhoging met inflatiepercentage. Rechten zijn wettelijk gemaximeerd op 100% kostendekking. Een stijging met inflatie mag dus niet leiden tot meer dan 100% kostendekking, als dat wel het geval is, moet de tariefstijging lager zijn. Vandaar dat dit als principe wordt aangeduid.

² Dit betreft de lijkbezorgingsrechten, reinigingsheffingen en rioolheffingen. De leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn. In de vorige coalitieperiode is besloten om 100% kostendekking als uitgangspunt bij de leges los te laten en de tarieven met de inflatie te laten stijgen voor zover mogelijk.

³ In de rapportage vergroening heffingen (2017-15646) is het stimuleren van duurzame maatregelen via de bouwleges als meest kansrijk aangemerkt. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan lagere tarieven en het niet belasten van (extra) duurzame investeringen.

